

Kiadja: A FÖLDMIVELÉSÜGYI M. KIR. MINISZTERIUM
AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK minden hó 1-én és 15-én.

Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K, fél évre 3 K

Szerkeszti: RÉPÁSSY MIKLÓS.

Szerkesztőség: Budapest, V. Ügynök-utca 19. szám., IV. emelet.
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Pátria“ r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vez. fel.

TARTALOM: Hivatalos rész. — A sporthorgászatról. — A vízszennyezésekről és azok hatásainak megállapításáról a modern biológiai vízvizsgáló módszerrel. *Dr. Unger Emil.* (Folyt.) — Hozzászólás a horgászversenyekhez. *Francisci Árpád.* — Galócza-horgászat. *Végvidéki.* — A magyar halászat szakirodalmá. *Dr. Vutskits György.* (Folyt.) — Jogeset. — Társulatok. Egyesületek. — Vegyesek. — Hirdetések.

HIVATALOS RÉSZ.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a *Felsőlíptői* halászati társulat *üzemtervét* 1916. évi 50,336. sz. a. kelt elhatározásával jóváhagyta.

A sporthorgászatról.

A szakmabeli embereknek nem kis fejtörést okoz, hogy a halászatnak azt a nemét, a mit a „*sporthorgászat*“ szóval akarunk jelezni, szabatosan meghatározzák; erre a szabatos meghatározásra pedig abból a gyakorlati szempontból van szükség, hogy a „*sporthorgászat*“ czégre alatt úzott, vagy úzhető visszaéléseknek lehetőleg elejét lehessen venni.

Induljunk ki abból, hogy a sporthalászat mindenestre valami egészen más, mint a hivatásos halászat. A hivatásos halászat pedig kenyérkereset; annak meg van a maga gazdasági, üzleti célja. Ott a földolog a *zsákmány*; a fogás módja mellékes, illetőleg az a kívánatos, hogy mentől egyszerűbb legyen, mentől kevesebbe kerüljön. Ezzel szemben áll a „*sporthorgászat*“, mint kizárólag *kedvtelés*, minden üzleti haszonra való törekvés nélkül. A sporthorgásznál nem a zsákmány a földolog, hanem a *fogás módja*, a melynél a halász ügyességét, leleményességét érvényesítheti. De éppen mert nem a zsákmány a földolog, maga a „*sporthorgászat*“ elnevezés sem egészen találó, a mint azt *W. Lütz* (Fischerei-Zeitung. 1915. No. 18. Sportfischerei) figyelmet érdemlően megjegyzi. Szerinte a „sport“ szó ugyanis maga mindig valami versengést fejez ki, különböző teljesítmények összehasonlítását, „record“-ok felállítását. Ez aztán veszedelmes dolog lehet, mert az egyébként nemes szórakozást oly szenvedélylyé változtathatja, a mely elvakulttá teszi az embert. Az ilyen sporthorgásznak aztán, megfeledkezve minden egyébről, az a legfőbb

célja, hogy bár meghatározott eszközökkel, de minél több halat fogjon ki egy bizonyos idő alatt s így lefőzze sporthorgásztársait, a kiket „verseny“-társaknak tekint. Csaknem olyan forma az, mint azé a kártyásé, a kinek a festett lapok keverése eleinte csak pihentető szórakozás, később azonban a lapok az „ördög bibliája“ lesznek a kezében s a cél nem a szórakozás többé, hanem a pénznyerés.

A társadalmi értelemben vett sporthorgászatnál ez a sportversengés tehát semmikép sem engedhető meg s épp úgy kizárandó, mint az üzleti haszon. *Az igazi sporthorgásznak a halászatban élvezetet kell lennie üzleti haszon és versengés nélkül is*, csupán csak annál az ügyességnél fogva, a melylyel a zsákmányhoz jut. A hangsúlynak az *ügyességre* kell esni. Ez az oka annak is, hogy a sporthorgászat szerszámai között miért szerepel, szinte magától értetődőleg, csak a *horog*. Az ezzel való fogáshoz kell ugyanis a legnagyobb ügyesség, a legnagyobb leleményesség. Természetesen, hogy csak olyan horogról lehet szó, a melynél a fogásnál maga az ember is közreműködik, tehát nem holmi fenékhorogról, vagy álló (kározó) horogról, hanem csak a nyeles, kosztos horogról. Az előbbieket az ember csak kirakja, kiköti, de a hal aztán maga-magától fogódzik meg rajtuk. Az azokkal való horgászat tehát épp úgy nem mehet sporthorgászat számba, mint pl. a törrel való vadfogás vadászat számba. A nyeles, kosztos horog a nagyobb zsákmány egyszerre való ejtését, a mit a sporthorgászat helyesen értelmezett fogalma ugyancsak ki kell, hogy zárjon — nem teszi lehetővé.

A közelmúltban a német törvénykezés egy igen fontos döntéséről olvashattunk e tekintetben. (Fisch. Zeitung 1915. Nr. 49.) A Poroszország és Luxemburg között létrejött egyezmény szerint a határfolyókon halászóknak illetékes hatóságuktól kiállított igazolványt kell magukkal hordaniok. Annak, a ki csak nyeles, kézi horoggal halászik, ilyen igazolványra azonban nincs

szüksége. Ezzel védekezett egy vádlott a bíróság előtt. Csak hogy megállapították, hogy az illető a kézi horgot a parti fűzfák ágaihoz erősítve a partra fektette s ily módon önműködő fogóeszközzé alakította, a melytől tetszése szerint eltávozhatott s tényleg hosszabb időre el is távozott. A legfőbb fórum kifejti, hogy a sporthorgászatnak kézi, nyeles horoggal való üzése azért részesedik különleges elbánásban az iparszerű horgászati módokkal szemben, mert a kézi horoggal egy ember egy időben mindig csak egy halat foghat s így a halállományt csak kisebb mértékben csökkentheti. Természetes, hogy a kézi nyeles horog azzal nem veszi el jellegzetes voltát, ha a halász átmenetileg, anélkül, hogy a horgot a vízből kiszedné, a nyelet a földre teszi. De más a helyzet, ha a horgász a nyelet valamihez odaerősíti s aztán csak időnként néz utána, hogy a víz árja a horgot el ne sodorja, vagy valami ráakadó hal el ne vigye. Ilyen módon a halász egész sor horgot kirakhat s egyszerre sok halat foghat, a mi a kézben tartott nyeles horoggal lehetetlen. *Éppen azért, mert a sporthorgászattal szemben kivételeket enged a törvény, ezek a kivételek a legszigorúbban értelmezendők.* A panaszlottat tehát marasztalni kellett.

A sporthorgásznak tehát minden egyes halért külön kell ügyeskednie.

Miután pedig a sporthorgásznak ebben az ügyeskedésben kell legfőbb élvezetet találnia, természetmegfigyelőnek is kell lennie. Tanulmányoznia kell minden egyes halfajtának életmódját, természetét, szokását, tartózkodási helyét s i. t., hogy öntudatosan, ne csak véletlenül bizakodva, vesse horgát a vízre. Maga ez a természetmegfigyelés is a sporthorgász legnemesebb szórakozásának kútforrása.

Semmikép sem lehetnek a sporthalászat eszközei a hálók, varsák, mert azokkal tömeges fogások lehetségesek. De azért szerepük juthat a sporthorgászattal kapcsolatban ezeknek a szerszámoknak is. Nevezetesen a sporthorgásznak épp úgy, mint a hivatásos halásznak is, — ebben egy csapáson kell haladniok, — *művelniök* kell azt a vizet, a melyen halásznak. Mindenkinek vetnie is kell, hogy — a maga módja szerint — arathasson!

A „sporthorgászat“ céljait szolgálni hivatott vizek gondozásának is megvannak a maga szabályai.

Igaz, hogy a dolgot el lehet olyan módon is gondolni, hogy ez a gondozás a víz halászatának jogtulajdonosát illeti, a ki ebbeli munkásságának gazdasági eredményét, hasznát, abban az évi bérösszegben látja, amit a vízért a sporthorgászok fizetnek. Ez esetben a sporthorgásznak, látszólag felesleges a víz gondozásával törődni. Csak hogy ez igen nagy hiba volna. Mert az a sporthorgász, a ki csak a zsákmányszerzéssel gondol s semmi egyébbel, igen könnyen az *orvhalász színvonalára* süllyedhet! A legjobb esetben is félbemaradt ember számba megy. Mint, ahogy az a puskás, a ki ugyan jól kezeli a fegyvert, de a vad ápolásáról, tenyésztéséről fogalma sincs, legfeljebb csak jó czéllövő lehet, de sohasem jó „*vadász*“, épp úgy a csupán zsákmányt leső horgász sem mehet „*tisztességes*“ sporthorgász számba. Hiányzik belőle, az a mit a német „*weidgerecht*“ szóval oly találóan fejez ki!

És bizony az ilyen sporthorgászokat a halászati jogtulajdonosok megkülönböztetett figyelemmel tartásuk távol vizeiktől, mert ha talán egyébként nem is, de *tudatlanságuk* következtében a vizek gondozására irányuló munkájukat részben vagy egészben is meghiúsíthatják.

Az igazi sporthorgásznak, ha maga nem is vállalhatja bármi okból a vizeinek gondozását, legalább sportjának gyakorlása közben mindig együtt kell dolgoznia azzal, a ki neki ezt az élvezetet lehetővé teszi.

De leghelyesebb, ha ebből a munkából maga is kiveszi a részét, mint a gyümölcskedvelő, a ki annál inkább örül a termésnek, mert a fát maga is nyesegette!

Ilyen munka révén kerülhet aztán sorra az egyébként sporthorgászat céljait szolgáló vizen a varsa, a farkasháló stb. használata például anyahalak kifogása, elszaporodott ártalmas ragadozók vagy szeméthal ritkítása stb. céljából. Természetesen mindenkor csak a megszabott üzemterv és megfelelő ellenőrzés mellett.

Ezek lehetnének nagyjából azok az alapelvek, a melyek szerint a „sport“-horgászat üzése értelmezendő volna. Ezekhez kellene alkalmazkodnia minden idevágó szervezkedésnek. Mint követendő példát hozza fel e tekintetben a „Schweizerische Fischerei Verein“ (Schw. Fischerei Zeitung 1915. No. 7.) egyik ottani halászegyesület alapszabályait, a melyek a következőképp szólnak:

1. Alapelv a *kölcsönös bizalom és hit.*

2. A tagok a halászatot sportszerűleg üzik, ezért csak horoggal halászhatnak. Mégis a hivatásos halászszal meg-egyeznek, hogy az egyesület megállapítása szerint az egyesület bérelt vízében bizonyos napokon s bizonyos helyeken hálóval halászon oly célból, hogy a zsákmány értékéből az évi bérösszeget részben vagy egészben fedezzék.

3. Minden tag szabadon horgászhat az egyesület által meghatározott időben.

4. Minden tag bejegyzi az egyesület zsákmánykönyvébe saját terhére a fogott halakat darabonként s a napi összes eredményt szám s súly szerint.

5. Minden tag jogosult egy naptári évben ---szer- vendéget vinni magával a horgászáshoz.

6. A parti birtokokon esetleg okozott károkért az illető tag személyesen felelős; az egyesület a kártalanításhoz semmikép se járul hozzá.

7. Az egyesület ügyeit intézi az elnök, az alelnök, a ki a pénztárt is kezeli s a jegyző.

8. A gyűléseken a jelenlevők szótöbbséggel határoznak.

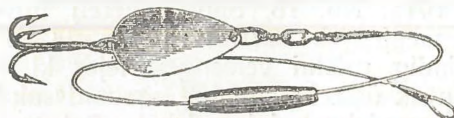
9. A bérösszeget az első évre azok fizetik, a kik a jelen alapszabályokat aláírt k. A további évekre vonatkozólag az előző októberig bemutatják a számadásokat.

10. Jövedelem s veszteség a tagszám szerint oszlik meg. Az egyesek által fogott halak értéke súly szerint megfelelően beszámíttatik.

11. Az egyesület a bérleti idő végéig (1914—1921) áll fenn s addig a tagok egyetemlegesen felelősek az egyesület minden kötelezettségéért. Egyesek kilépését azonban az egyesület megengedheti, illetőleg egyes tagjait, a mennyiben törvényes alapja van rá, kizárhatja.

12. Új tagok csak a tagok egyhangú határozatával vehetők fel, bizonyos megállapítandó felvételi díj lefizetése után.

Ezek a szabályok elég egyszerűek, de a sporthorgászatot „*horgásztisztesség*“-gel űző emberek számára elegendők.

A vízszennyezésekről és ezek hatásainak megállapításáról a modern biológiai vízvizsgáló módszerrel.*)

Írta: Dr. Unger Emil, kir. asszisztens.

(Folytatás.)

Érdekes dolog, hogy a természetes tiszta vizek mindenféle plankontartalma (különösen a nannoplankton) gyakran sokkal nagyobb mennyiségű, mint kitenyészthető baktériumtartalmuk.

A nannoplanktontól eltekintve, a sestonban összehúrtított planktonszervezetek is nagyon különböző nagyságúak lehetnek. Édesvizekben a planktonhálával vagy a fémből készült planktonszitában összegyűjthető szervezeteket nagyságuk szerint három csoportba szokták foglalni. Eszerint beszélnek makro-, mezo- és mikroplanktonról. (Nagy, közepes és kis plankton.) Állóvizek, pl. halastavak planktonjában, mint azt mindnyájan tudjuk, nagyobb szervezetek is tömegesen szoktak jelen lenni. (Különösen ágascsapú és evezőslábú rákokcskák.) Ilyenek kvantitatív vizsgálatára, mennyiségük fölbecslésére, az 1 kcm.-es planktonkamara természetesen nem megfelelő, mert túl kicsi, nagyon kevés vizet fogad be. Szolgáltatást tehet azonban a 20 kcm.-es hasonló szerzőszám. Ámde erre a célra ez sem ad még csak megközelítő eredményeket sem. Ennek oka igen egyszerű. A nagyobb, szabad szemmel is egészen jól látható planktonszervezetek tán sehoh sincsenek oly sűrűn és még hozzá egyenletesen eloszolva a vízben, hogy, ha ebből egy vagy húsz köbczentimétert kimerünk, ezen vízmennyiségben esetleg fogott nagyobb planktonszervezetek számából az egész tó ilyen plankontartalmára következtethessünk. Ez a plankton gyakran rajokba tömörülve él az álló, vagy nagyon lassú folyású vizekben. Éppen ezért kitűnő szerszám a planktonszivattyú, melynek szívócsövét különféle mélységbe bocsáthatjuk és csónakon mindenfelé mehetünk vele. Nagy, pontosan ismert vízmennyiséget szűrhetünk át vele a planktonhálón, különböző pontokon és különböző, ismert mélységekből. Így azután a nagyobb planktonrajok eloszlását is meghatározhatjuk. Planktonszivattyú híján, a régebben általánosan használt módszer: a planktonhálónak a vízben való húzogatása zsineggel vagy a merítőbot segítségével, *halastavakban* e sorok írójának sok helyütt szerzett tapasztalata szerint nagyon megbízhatatlan eredményeket ad, mert az ily tavakban nagyon gyakori, tóvirágzást okozó szervezetek (*Clathrocystis aeruginosa*, *Aphanizomenon flos aquae* stb.) a háló likacsait gyorsan úgy eldugaszolják, hogy annak vízszűrőképesége erősen csökken, még pedig ismeretlen, ki sem számítható mértékben. Ha pedig a víz alatt húzzuk, de nem tudjuk, hogy a vizet átbocsátja-e vagy sem, akkor teljesen hamis eredményekre lehetünk elkészülve. Nagyon kellemetlen akadályt okoz ilyen munkánál a halastavakban szintén igen gyakori mindenféle hinárnövény (Potamogeton-fajok, *Ceratophyllum* stb.) és a békanyál is. Ezek a hálózást lehetetlenné is tehetik.

Patakok, folyók, sőt az elég gyors folyású nagy folyamok azonban ilyen nagyobb planktonszervezeteket alig tartalmaznak. Ezek az állóvizekhez képest planktonban

* Hibaigazítás. Mult számunkban a 44. lapról nyomdai téves kezelés következtében lemaradt a dr. Unger Emil cikkéhez tartozó 1), 2), 3) jegyzet, azokat tehát pótlólag ideiglatjuk:

1) L. a Halászat 1915. évi okt. 1. számában „Az állóvizek önszennyezéséről” című közleményemet.

2) *Kolkwitz*: Pflanzenphysiologie. 196. P.

3) *Kolkwitz*: Pflanzenphysiologie. 181. P.

szegények. Mikro- és nannoplanktonjuk azonban ilyen vizeknek is tekintélyes lehet. Éppen ezért folyóvizekben is nagyon tanulságosak a kamaraplanktonvizsgálatok, meg a sestonmeghatározások is, nem is szólva a nannoplanktonmeghatározás nagy tudományos értékéről, ha ezt a Lohmann által ajánlott módon: egészen kis mennyiségű víz centrifugálása útján pontosan összegyűjtjük és jól felszerelt biológiai laboratóriumban feldolgozzuk.

Ámde a biológusnak mindazon mintavételei és utólagos vizsgálatai, melyekről eddig szólottam, bármily érdekes és értékes tudományos adatokat szolgáltathatnak is, a dolog természeténél fogva a víz momentán állapotára vonatkozhatnak csak, akárhányszor és bárhol vesz „merített mintát” és gyűjt „sestont”, bármily tökéletes eszközöket alkalmaz is a helyszínén és utólag a laboratóriumban. A vízszakasz, vagy vízterület momentán életét is még mindig csak részben, mondhatnók „felszínesen” ismerheti csak meg, mert a merítőpohár, a planktonkamara, a planktonháló és szita és a planktonszivattyú nem zavarja, még kevésbé hozza napvilágra azt, a mit a víz a partok közelében, esetleg vízínövények között és fenékén, esetleg annak iszapjában rejtőget s a mit a halak folyton keresgélnek, kotorásznak, mert nekik éppen ez kell leginkább: a *parti és fenékfauna és flóra*.

A plankton haltáplálék ugyan, de nem a legfontosabb haltáplálék, mint azt régebben hitték és sokan ma is hiszik még talán. Ezért hangsúlyozzuk itt, hogy a plankton, a vízben lebegő élet, elsősorban az *apró halnak, a halivadéknak a tápláléka*. A nagyobb halak azonban, egy-két kivétellel, planktonnal nem érik be, legfeljebb szükségéből fogyasztják csak ezt, de akkor aztán rosszul is fejlődnek. *A halak fő tápláléka, tehát a halélet főfeltétele: a vizek parti és fenékfaunája és flórája*. Természetes viszonyok között élt halak gyomor-tartalmának vizsgálata ezt kétségtelenül megállapította. *Sušta* óta talán *Schiemenz*nek vannak ebben a tekintetben a legnagyobb érdemei, ő figyelmeztetett erre a legnyomatékosabban.¹⁾ A parti és fenékfaunából él a legtöbb békés hal, ettől lesz húsa is a legjobb ízű. Nézzük meg néhány jól ismert halunk száját: a pontyé, a dévéré valóságos szívószerv, melylyel a fenéken kotorásznak. A márna, a kecsége lelógó hosszú bajuszával tapogatózva keresgél, szája is a fenékre nyílik mindkettőnek, valamint sok más halfajunknak is. Még a különben ragadozó pisztráng is főképpen fenékfaunából él.²⁾

Oly döntő fontossága van a víz parti és fenékfaunája és flórája megismerésének halászati szempontból, hogy a biológus, midőn folyóvízszakaszoknak, mint halastavaknak értékelésére, állapotuk megítélésére vállalkozik és megbízatása olyan, hogy esetleg nagyon hosszú szakaszt kell vizsgálnia, inkább lemond mindenféle pontosabb planktonvizsgálatról, a fönnebb ismertett mikroszkópos vízelemzésről, csakhogy a parti és fenékflórát és különösen a faunát minél több helyről, minél jobban megismerhesse. Munkája így tudományos szempontból hiányos lesz ugyan, nem kap teljes képet a víz életéről, de annál hosszabb szakaszon ismeri meg a legfontosabbat: a főhaltáplálékot s a víznek mindazon

1) *Schiemenz* tekintendő a nagyobb parti és fenékklakó szervezetek alapján történő praktikus biológiai vízelemzés megalapítójának *L. Wilhelmi*: *Komp. d. biol. Beurteilung des Wassers*. 3. és 17. l.

2) *Dr. Wundsch*: *Zeitschrift für Fischerei*. XVI. kötet, 2–4. füzet, 161. l.

szervezeteit, melyek *nem folynak* a vízzel, mert részben *helyhez kötött* az életmódjuk, részben olyan a szervezetük, hogy *a folyóvíz erejének ellenállanak*, attól függetlenül még a sebes pataokban is. (Folyt. köv.)

Hozzászólás a horgászversenyekhez.

— Válasz a „Horgászverseny“ című közleményre. —

Zsarnovitzky Árpád járásbíró úr a „Halászat“ f. évi 3. számában felszólította a „Budapesti horgászegyesületet“, hogy a „Horgászverseny“ című cikkére pro vagy kontra, mint erre legilletékesebb, hozzászóljon.

Én, mint az egyesületnek egyik legrégebbi tagja a horgászverseny megtartása mellett szavazok és hiszem, majdnem valamennyi kolléga is így vélekedik. A kérdések közül, hogy a versenyt mikor tartanók meg, hol és milyen halfajra? — a „mikor“-ra azt felelem, hogy háború után; a „hal“-ra azonban jelenleg feleletet nem adhatok, mert a „Budapesti horgászegyesület“ fennállása óta még nem volt oly szerencsés, hogy Budapest környékén oly vizet bérelhetett volna, melyet kizárólag magáénak vallhatna, vagyis a hivatásos halászsoktól teljesen megvédett és kizárólag a nemes és egészséges horgászsport céljaira szolgáló vízterületet.

Budapest közelében bérelt vízterületünk, mely álló- és folyóvízből áll, a mi a vízterület nagyságát, a halak minőségét és mennyiségét illeti, a horgászsportnak és versenynek teljesen megfelelne — csak hogy sok az „eszkimó“! s a nemes sport nagyon is szenved e miatt. Úgy hiszem, felesleges a dolgot bővebben fejtegetni. A budapesti egyesület vízterülete tehát fenti okból jelenleg horgászverseny megtartására alkalmatlan.

A mi a halak minőségét illeti, versenyképes halak szerintem a következők volnának: galócza, pénzespisztráng (Aesche), fogassüllő és csuka.

A galócza elsőrendű sporthal; sajnos, hazánkban csak a Garam, Ára és a Vág középfolyásában, Kralovántól Zsolnáig és ott is már nagyon gyéren (a rózsahegy és túrócszentmártoni cellulózegyárak szennyvize miatt) fordul elő; fogási ideje pedig oly évszakba (október, november) esik, melyben a legtöbb lateiner szabadságra már nem mehet, részint hivatalos elfoglaltsága miatt, részint pedig tekintettel családjára is; mert inkább a nyarat használja fel.

A pénzespisztráng, pénzespér (Aesche), szintén elsőrendű sporthal és hazánk felvidéki folyóiban még elég gyakori. Véleményem szerint ezen hal sportszerű fogása — persze sportszerű fogás alatt a műlégygyel való fogását értem — a legnehezebb. Éles szem és gyorsaság itt a főkéllék, mert ha a horgász azon pillanatot, a mikor a hal a csalira ugrik, ki nem használja, a horgot be nem vágja, a halat soha sem fogja meg.

A budapesti horgászok (Dunajágerek!) közül e halat csak kevesen ismerik és műlégygyel nem is horgásznak, azért csak hosszú gyakorlat után érnének el eredményt; de akkor is csak kevesen, mert a horgászok legtöbbje már javakorbéli ember, kikenél az éles szem ritkaság és a pillanatnyi gyorsaság — boszorkányság. A fogassüllő szintén elsőrendű sporthal. A balatoni fogas közismert nemzeti specialitásunk; bátran magyar halnak is nevezhető. A süllő egyébként, és egyik válfaja a kősüllő, a Dunában és összes mellékfolyóiban (különösen a közép és alsó szintájakon) igen gyakori; minősége e vizekben is elsőrendű. Sportszerű horgászata a galócczához hasonlóan fonó- vagy vonóhoroggal (Spinnoder Schleppangeln), élő vagy formalinos keszeggel,

de turbinával is történik. E hal fogása legeredményesebb őszkor; igen óvatos és zsákmányát (a kis halat) nem oly mohón támadja meg, mint a csuka, hanem inkább modern rablólovag módjára; azért sok horgász, ki a fogas vagy süllő e tulajdonságát nem ismeri, sokszor elhibázza, mert a horgot idő előtt bevágja és a hal ennek következtében a csalival együtt elmenekül.

A csuka hazánkban a leggyakoribb ragadozó hal, előfordul majdnem minden folyóvízben, tóban, árterületekben, mocsarakban; a legtelhetetlenebb ragadozó, áldozatát rejtekhelyéből tigris módjára támadja, azért a vizek tigrisének is nevezik.

Véleményem szerint a csuka mint sporthal csak másodrangú, de horgászversenyre a legalkalmasabb, mert a leggyakoribb hal, különösen Budapest környékén és mert a csalit nagy falánksága következtében mohón kapja be, fogása tehát még a kezdő horgásznak is könnyű; fonó- vagy vonómódszer nem szükséges. A csuka fogásához egy nagyobb dugóval (pótával) ellátott hosszú, erős zsinór, 1°—3° sz. Kirby-horoggal (rézsodronyos patonnyal) szükséges, melyet az élő halacska hátán átfűzünk. Ismétlem, e hal horgászversenyre azért ajánlható legjobban, mert igen gyakori, roppant falánk és azért könnyen fogható, eléggé nagyra nő, 2—3 kg.-os példány nem ritkaság; húsa ugyan nem első minőségű, de szép hal, csíkos teste és ragadozó természete önkéntelenül a tigrisre emlékeztet. Kezdő horgásznak alkalmasabb halat nem ajánlhatnék; a németek szerint is: der reinste Königstiger! (Könn'n nichts — Tiger).

Hátra volna még a harcsa és a ponty.

A harcsa csak inkább nagyobb folyókban, a közép és alsó szintájon, azok mélyedéseiben, vízkimosásokban fordul elő; jóízű, a vizán kívül hazánk legnagyobb hala, de nem gyakori. A harcsát — persze, a hol van — a horgász könnyen foghatja, erős dugós zsinórral a nagy horgot a víz fenekére eresztve. Csali: béka, egér, hal. Fogása csak napkelte és napnyugtakor eredményes. Az öreg sógor a csalit nyugodtan bekapja, mert jelszava a „gyerünk csak“; mást ő nem ismer. A harcsa horgászversenyre nem alkalmas hal, mert Budapest környékén már nagyon ritka s valószínű, hogy a verseny ezen halra nagy fiaskóval végződne.

A ponty eléggé gyakori és jóízű hal, de horgászversenyre főleg azért nem alkalmas, mert roppant szerény és ravasz hal; nem hiába nevezik a vizek rókájának is. A pontyhorgászathoz sok idő, nagy türelem és csend szükséges. Az egyesületi vizen sokan pályáznak erre a lomhának látszó fráterre; én is, ki a pontyhorgászat összes furfangjait jól ismerem, gyakran nagyon kevés eredménnyel tértem haza, vagy éppen semmivel, bár az általam bevetett helyen sokszor egész rajokat láttam, kiugrottak a vízből, a napon sütkéreztek, de horogra nem mentek. A ponty horgászatánál bizony sokszor eszembe jutott Goethének híres mondása: „Grau, mein Freund ist alle Theorie“. Különbösen a németek és angolok, mint a horgászsport mesterei, a pontyot sporthalnak nem minősítik, valószínűleg azért, mert nem ragadozó, hanem békés természetű és dugós szerszámmal halat fogni náluk nem „fair“.

A fentieket összefoglalva véleményem szerint a horgászversenyre a legalkalmasabb hal a csuka és süllő volna.

A mi pedig a horgászversenyen résztvevő nézőközönséget illeti, ha a napilapokban a horgászverseny napját és egyéb módozatait közölnék is, merem állítani, hogy Budapest székesfőváros közel egy millió lakosából nem jelenne meg 20 sem. Miért!? Azért, mert

vízterületünk villamossal $\frac{3}{4}$ órányira fekszik a fővárostól, továbbá, mert a villamos végállomástól még 15—20 perczig gyalogolni kell, a verseny helyén pedig kávéház és cigányzene nincsen; azonkívül egynehány szünyög csípése is sokkal kellemetlenebb és felháborítóbb, mint ama kis háziállaté, a melyet a kőfalak között fel se vesznek.

Ez érdekfeszítő és egészséges sport fejlesztésére még sok tenni való volna. Többek között a napilapok sport rovatában cikkeket kellene közölni és a serdültebb középiskolai ifjúság, a cserkészlet mintájára, serkentendő volna, mert a pormentes helyen, víz mellett való tartózkodás és a csend az idegrendszerre és a légző szervekre is kiváló jó hatással van, azonkívül az ifjúság e nemes sport révén a tiszta szent természetet is jobban megkedvelné.

Minderre azonban a jelenidő nem alkalmas, hanem ha majd a béke visszatér szívünkbe, akkor egyesült erővel megkezdjük!

Budapest, 1916. február hó 4-én.

Francisci Árpád,
kassa-oderbergi vasúti főellenőr.

Galócza-horgászat.

Éppen most mult el a galócza-horgászatnak a fő-szezonja. A legizgatóbb hazai sportok közé tartozik és néha ugyancsak fáradságos dolog.

A vérbeli sporthorgászok ilyenkor megfelelő meleg öltözetben, hosszúszerű gummi- vagy bőrcsizmákban vonulnak ki a galócza vizek partjára, sőt néha térdig gázolnak be a jéghideg vízbe, hogy a kis halacskaival felcsalizott „Coxon“-féle fonóhorgukat bizonyosan kivethessék a nagyragadozók jól ismert tanyáinál. Ezek legfőként a nagyeresű szakaszok utáni langós mélységekben, a meredek oldalú sziklás padmalyokban és a mesterségesen létesített vízszabályozó sarkantyús művek mögötti forgókban keresendők.

A sokat tapasztalt ügyes sporthorgász biztos kézzel tartva a $3\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}$ méternyi bambuszbotot, hirtelen lendülettel parabólikus ívben röpti ki az 50—80 m. hosszú „Cordonnet“-selyemzsinór végére a kellő nehézséggel ráerősített horgot. A zsinórnak a csörlőről való gyors lepergése után a horog csaknem érintőlegesen belehasít a folyóvíz tükörébe a halász által előre kiszemelt helyen s a következő pillanatban az ott rejtőzködő galócza már elkapja a horgot, vagy pedig a horgász csalódottan csavarja fel horogzsinórját és újabb reménységtől sarkalva vonul tovább biztatóbb pontokra. De micsoda nagy öröm aztán, ha néha $\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ órai küzdelem, ú. n. kifárasztás (Drill) után a vizek híres ragadozóiból egy-egy díszpéldány a szárazra kerül.

E sorok írójának már többször volt alkalma visszafojtott lélekzettel figyelni a partról a vág- és árvamenti hírnevesebb sport-horgászoknak titokzatos némasággal és művészi nyugalommal végzett élvezetes munkáját. Mert nem kis munka ám, az összesen közel 2 kg.-nyi súlyú horogfelszerelést órákon át lendületes testmozgással suhogtatni a széles vízfelületen és rendületlen türelemmel újra és újra megkísérteni a szerencsét. Hanem, hogy mennyi tiszta, jó friss levegő áramlik át a horgász tüdején, mennyire megnyugtatta az idegeket és minő farkasétvágyat ébreszt ez a gondtalan csatangolás a vizek partján az erdős hegyoldalak között, azt nem szükséges bővebben fejtegetni.

A halászat és vadászat rokontermészetűek, csak az első aránylag kényelmesebb és kisebb anyagi áldozatot

kíván. Némelyek az arra hivatott és mindakettőt élvezettel űző egyének közül még jobban lelkesednek a pisztráng- és galócza-halászat gyönyöreire, mint a vadászatért. A legkülönbözőbb foglalkozású egyének — a „legvegyesebb társaság“-ot alkotva — kir. járásbírák, törvényszéki elnökök, papok, pápai prelátus-kanonokok, középiskolai tanárok, főszolgabírák, volt főispánok, mérnökök, doktorok, stb. versenyeznek halászbecsülettel ezért a nemes sportért.

Van is abban valami leigázó látvány, a mikor egy szerencsés napon horgunkra akadva szépen, egy sok nehéz kilós tarka galócza hatalmas farkával ott a szemünk előtt csapkodja a vizet, aztán a gyepes vagy zátonyos parton hánykolódik tehetetlenül, mint valami halálosan megsebzett párducz. Ez idén február 17-én véletlenül magam is tanúja voltam egy ilyen jelenetnek. Egyik neves sport-horgászunk, egyébként Justitia istenasszony szigorú szolgája — törvényszéki elnök, 2 galócztát ejtett zsákmányul a Vágban: körülbelül 75 és 110 centiméter hosszúakat, az egyiket 6—8 kg.-ra, a másikat pedig 12—14 kg. súlyúra becsültük. Beh gyönyörűen is villogott feketefoltos sárgásrózsaszínű oldaluk és kissé csíkozott ezüstszőrke hasuk a frissen hullott szűztiszta fehér hóban! Regélnek még szerencsésebb fogásokról is: egyik volt főispán egy napon fogott közel 60 kg. halat (galóczákat) („Sport“-horgásznak kissé sok! Szerk.), melyek között akadt egy 18 kg.-os óriás példány is. Node hát nem minden horgásznak és nem mindig van ilyen szerencséje! *Végvidéki.*

A magyar halászat szakirodalma.

Írta: **Vutskits György dr.**

(Folytatás.)

120. *Daday Jenő dr.*: A Balaton titkai. Orvos-természettud. Értesítő. VI. k. Kolozsvár, 1884. p. 60.

121. — A magyar állattani irodalom ismertetése 1870—1880-ig bezárólag, 1882. és 1881—1890-ig. Budapest, 1890.

122. — A Balaton faunája, Halak az irodalom adatai nyomán XII. szakasz. Budapest, 1797. p. 199—212. A Balaton tud. tanulmányozásának eredményei.

123. — A halak leírása. A Pallas-féle Nagy Lexikonban.

124. — A *Carassius bucephalus* vitás ügye. Természettud. Közl. XXXII. k. 1900. p. 952.

125. — A délamerikai halakban élősködő *Paraphistomida*-fajok anatómiai és szövettani viszonyai. Math. és Természettud. Értesítő. A Magyar Tud. Akadémia III. oszt. folyóirata. (Különlenyomat.) Budapest, 1906.

126. — A délamerikai halakban élősködő *Paramphistomida*-fajok anatómiai és szövettani viszonyai. I. l. 1906. (Különlenyomat.)

127. — A délamerikai halakban élősködő *Trematoda*-k. I. l. XXIV. k. 4. f. p. 503—559.

128. *Dalmady Zoltán*: A kettős légzésű halakról. Természettud. Közl. XXXIII. k. p. 679. 1901.

129. *Dalmady Irén*: A hering életéből. I. l. XXXVII. évf. 1905. p. 160.

130. *Damin Narcis*: Zooloske biljeske (Redje ribe i druge marske zivontinje.) Glasnik, XII. 1900. p. 148—149. 1898. 50. sz. p. 480.

131. *Daniczka József*: Halállományunk pusztulása. Vízügyi és Hajózási Közlöny. 1898. 50. sz. p. 480.

132. *Dapsy L.*: Hogyan él a hal a vízben. Természettud. Közl. I. k. p. 44.

133. *Darányi Ignác dr.*: Törvényesnél kisebb szemű hálók engedélyezése. Természet. V. Halászat melléklete. 1901/02. évf. 7. sz. p. 45—46.

134. — Halaspiacok szervezése. Halászat. VIII. évf. 1906/07. 8. sz. p. 62—63.

135. — A kassai m. kir. vízmesteriskola szervezeti szabályzata. Molnárok Lapja. XV. évf. 45. sz. p. 1116. Budapest, 1908.

136. *Dezső B. dr.*: A fiumei tengeröböl állatvilága. Népszerű előadások gyűjteménye. 25. f. p. 476.

137. *Dezső Béla dr.*: Változások a halfaunában Kassa vidékén. Természet melléklete. Halászat III. évf. 1911. 2. és 3. sz. p. 9. és 18—20.

138. *Dybowszky Benedikt dr.*: Versuch einer Monographie der Cyprinoiden Livlands. Dorpát, 1862.

139. *Egy halász*: Haltenyésztési feladataink. Vízrajzi és Hajózási Közlöny. 1899. 34. sz. p. 307—308.

140. *Egy másik halász*: Haltenyésztési feladataink. I. l. 1899. 49. sz. p. 459—460.

141. *Endrey Elemér*: A halak hallása. Term. Közl. Pótfüzetek. 1911.

142. *Entz Géza dr.*: Mesterséges haltenyésztés. Természet II. félévi folyam 5. sz. p. 33—35. Pest, 1869.

143. — A szemlingfélék mesterséges tenyésztése. I. l. 9. sz. p. 69—72. Pest, 1869.

144. — A megkeményedett halszembről. Természtud. Közl. 26. k. p. 156. 1894.

145. — A hatodik érzékről. I. l. 30. k. 1898. p. 48.

146. — Magyarország állatvilága. Pallas Nagy-Lexikon. X. k. p. 82—86. Budapest, 1896.

147. — A Balaton faunája. A Balaton tudományos tanulmányozásának eredménye. VI. k. I. rész. Budapest, 1897.

148. — A quarnerói és quarnerolói plaktonról. Természtud. Közl. 33. k. 1901. p. 625.

149. *Entz Géza ifj. dr.*: A pontytelű (*Argulus foliaceus*) elszaporodása halastavakban és irtása. Természtud. Közl. 37. k. 1905. p. 588.

150. — A magyarországi folyami rákról. Állattani Közlemények. 1908. VII. köt. 67.

151. — A helgolandi biológiai állomás és Helgoland tengeri faunája. I. l. XI. k. 1912. p. 92.

152. — A mai planktonkutatás problémái. I. l. 1912. XI. k. 4. f. p. 235—252.

153. *Entz Margit*: Az édesvizek élete. Természtud. Közl. XXXVI. k. p. 616.

154. *Eötvös*: A Balaton leírása. Osztrák magyar monarchia írásban és képben. IV. k. 19. f. Budapest, 1896. p. 583.

155. *Fábry János*: Gömör-Kishont vármegye természeti viszonyai. Állatvilág. Halak. p. 7. (Évszám nélkül.)

(Folyt. köv.)

JOGESET.

Halászlati társulatok üzemtervében megállapított feltételektől eltérő halászat miatt a panaszlottak ellen az eljárás nem kihágás címén indítandó meg, hanem a halászlati törvény végrehajtása tárgyában kiadott 5000/1889. sz. földművelésügyi miniszteri rendelet 22. §-a alapján, figyelembe véve az idevonatkozó 86,913/1898. sz. földművelésügyi miniszteri rendeletet is.

A P....i halászlati társulat igazgatója feljelentette a társulati vizek egyik bérlőjét az általános tilalom idején való halászat miatt. Az alsófokú hatóságok vádlottat fel-

mentették. Az ügy felebbezés folytán a földművelésügyi minisztériumhoz került. A minisztérium két irányban intézkedett, a mint az Nyitra vármegye alispánjához intézett 7859/1915. számú rendelkezéséből kitűnik:

I. P. M. k....i lakos ellen folyamatba tett halászlati kihágási ügyben hozott harmadfokú ítéletemet a f. évi szeptember 22-én 676. sz. alatt kelt jelentésével felterjesztett iratokkal együtt a 105,000/919. B. M. számú Rűsz. 62. §-ában körülírt eljárás végett három példányban leküldöm.

Egyben fehérom alispán urat, hogy tekintettel arra, miszerint a felterjesztett iratokból kitűnőleg fennforogni látszik az, hogy P. M. mint a p.....vidéki vágvizi halászlati társulat bérlője, a nevezett társulattól bérelt vízterületen az itteni részről jóváhagyott üzemtervben megállapított feltételektől eltérőleg gyakorolta a halászlatozt, utasítsa a g.....i járás főszolgabíróját, hogy nevezettnek eme cselekménye miatt az eljárást az 1889. évi február 9-én 5000. sz. alatt a halászlati törvény végrehajtása tárgyában itteni részről kiadott rendelet 22. §-a értelmében indítsa meg s hozzon határozatot, mely határozat a fentebb nevezett társulat igazgatójával is közlendő lesz.

II. P. M. k.....i lakos ellen folyamatba tett halászlati kihágási ügyben Nyitra vármegye alispánjának f. évi június 4-én 415. kih. sz. alatt hozott másodfokú ítéletét, melylyel a g.....i járás főszolgabírójának f. évi május 18-án 90/1. kih. sz. hozott elsőfokú ítéletét helybenhagyva P. M. k.....i lakost az 1888. évi XIX. t.-cz. 63. §-a a) pontjára alapított ama vád alól, hogy f. évi április 17-én V..... község határában általa a p.....vidéki vágvizi halászlati társulattól bérelt Vág szakaszon tilalmi időszakban merítő hálóval halászlatozt, felmentette, a feljelentő: p.....vidéki vágvizi halászlati társulat képviselőjében B. S. társulati igazgatónak törvényes határidőn belül benyújtott felebbezése folytán felülbíráltam és ennek eredményéhez képest a következő *ítéletet* hoztam:

A másodfokú ítéletet indokainál fogva helyben hagyom.

TÁRSULATOK. EGYESÜLETEK.

Országos Halászlati Egyesület.

Meghívó.

Az Országos Halászlati Egyesület 1916. évi márczius hó 21-én (kedden) d. u. 6 órakor az Országos Halászlati Felügyelőség hivatalos helyiségében (V., Ügynök-utca 19. sz., IV. e.) tartandó

választmányi ülésére

az alapszabályok 10. §-a alapján t. Címet tisztelettel meghívom.

Budapest, 1916. évi márczius hó 9-én.

Báró Inkey Pál s. k.
alelnök.

Tárgy: Folyó ügyek.

Az Országos Halászlati Egyesület t. tagjait kérjük, hogy tagdíjait ne a szerkesztőség címére küldjék, mert akkor az esetleg előfizetési díjként számoltatik el, a mi aztán zavarra ad okot, hanem a következő címre: *Kuttner Kálmán* egyesületi pénztáros, Budapest, V., Ügynök-utca 19. A tagsági díj egy évre 6 korona.

Tagsági díjat fizettek 1915. évi június 15 óta:

1912. évre: ifj. Fanda Pál, Isgum Rezső, Jolánkai Vilmos.

1913. évre: ifj. Fanda Pál, Isgum Rezső, Jolánkai Vilmos, Kulas Antal, Kócsy Imre, Vály István.

1914. évre: Czibakháza-sápi h.-t., Eperjesi halásztársulat, ifj. Fanda Pál, Halmi Gyula, Isgum Rezső, Jolánkai Vilmos, Kulas Antal, Kócsy Imre, Laszlovszky Kálmán, Simonffy Gyula, Vály István.

1915. évre: Burkovszky Kálmán, Baghy Pál, Benkó Béla, Bartók Vilmos, Czibakháza-sápi h.-t., Doroszlói halásztársaság, Dietzl Lajos, Dr. Dobránszky Béla, Érd-Dunaegyházi h.-t., Eperjesi h.-t., ifj. Fanda Pál, Felső-Rába h.-t., főhercegi Erdőgondnokság Bellye, főhercegi Erdőfelügyelőség Főherceglak, Gestettner Náthán, Halmi Gyula, Hirsch Adolf, Hirsch Alfréd dr., Hirsch Géza, Hajnal Izidor, Isgum Rezső, Jolánkai Vilmos, Kövér János, Kulas Antal, Kalocsai érseki uradalom, Kócsy János, Köttl Rezső, Kócsy Imre, Lammel Ferencz, Leibiczi halászegylet, Laszlovszky Kálmán, Lévai járási garamvizi h.-t., Makfalvy Géza, Simonffy Gyula, Scheiber József, Techet Róbert, Vály István, Zólyomvármegyei h.-t.

1916. évre: Ajtics Horváth Dezső, Bíriss Gyula, Baghy Pál, Benkó Béla, Bartók Vilmos, Coburg hgi uradalom, Corchus Dezső, Corchus Zoltán, Doroszlói h.-t., Darányi Ágoston, Darnay Béla, Dr. Dobránszky Béla, Eyssen Károly, Eperjesi h.-t., Érdi Zsigmond, ifj. Fanda Pál, Fekete Mihály, Felső-Rába h.-t., főhercegi Erdőgondnokság Veresmart, főhercegi Erdőgondnokság Tököpuszta, főhercegi Erdőfelügyelőség Főherceglak, Goszthony Mihály dr., Göbl Viktor, Gestettner Náthán, Győrvidéki h.-t., Hirsch Adolf, Hirsch Alfréd dr., Hirsch Géza, Hajnal Izidor, Isgum Rezső, Jolánkai Vilmos, Kardos György, Kövér János, Kulas Antal, Kalocsai érseki uradalom, Kócsy János, Köttl Rezső, Kócsy Imre, Lammel Ferencz, Leibiczi halászegylet, Levius Mihály, Laszlovszky Kálmán, Lévai járási garamvizi h.-t., Meller Henrik, Os-trák Magyar Államvasúttársaság, gr. Pálffy József uradalma, Sebess Frigyes, Scheiber József, Szalkay Zoltán, ifj. Szál testvérek, Schmeringer József, Techet Róbert, Valasek Ferencz, Walleshausen Jenő, Vadász Miklós, Zsarnovitzky Árpád.

1917. évre: Benkó Béla, Isgum Rezső, Levius Mihály.

1918. évre: Isgum Rezső, Levius Mihály.

Az Országos Halászati Egyesület a tógazdaságok részére engedélyezett *malomhulladék* megosztása tárgyában az alábbi beadványt intézte a földművelésügyi miniszter úrhoz: Nagyméltóságú Miniszter Úr! Kegyelmes Urunk! A tógazdasági üzemeknél a halak és pedig *elsősorban a halivadék etetésére szánt takarmányfélék biztosítása* tárgyában Nagyméltóságodnak f. hó 14-én kelt 50,306/II. B. 2. 1916. számú nagybecsű leiratát egyesületünk közgyűlése hálal köszönettel vette tudomásul.

Miután azonban a Korpaközpont útján engedélyezett 5 vagon *malomhulladék* iránt előreláthatólag rendkívüli kereslet fog mutatkozni tógazdáink részéről, az amúgy is túlságosan csekély készlet igazságos szétosztása érdekében, mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, kegyeskedjék utasítani a Korpaközpontot, hogy a *beérkező megkereséseket* terjeszse fel a földművelésügyi miniszteriumhoz az igénybejelentések *jogosultságának elbírálása* és az igények kielégítése tekintetében megfelelő *arány* megállapítása végett.

Az Országos Halászati Egyesület folyó hó 16-iki rendes közgyűlési határozatából.

Kelt Budapesten, 1916. február 17-én. Nagyméltóságodnak mély tisztelettel *báró Inkey Pál* alelnök, *Répássy Miklós* ügyvezető titkár.

Eme beadványunkra elintézésképp a következő választ kaptuk:

M. Kir. Földművelésügyi Miniszter. 50,380/1916. sz. II. B. 2. A halivadék etetésére a tógazdák részére a Korpaközpontnál engedélyezett 5 *waggon malomhulladéknak* a tógazdaságok tulajdonosai között való *aránylagos szétosztása* tárgyában folyó évi február 17-én 20. szám alatt kelt felterjesztésére felkérem az egyesületet, szíveskedjék a tógazdaságok tulajdonosait értesíteni, hogy a malomhulladék kiutalása iránti kérelmüket idejekorán az egyesülethez intézzék.

Felkérem továbbá az egyesületet, hogy a *beadott kérvényeket* a kiutalandó malomhulladék mennyiségének megállapítása végett javaslatára kíséretében *össze- gyűjtve kimutatás kapcsán* hozzám terjessze fel.

Javaslatában a tógazdaság kiterjedése és egyéb a kérelem elbírálásánál figyelmet érdemlő körülmények felsorolandók.

Budapest, 1916. február 26. A miniszter rendeletéből: *Roth Lóránd* miniszteri tanácsos. Országos Halászati Egyesületnek, Budapest, V., Ügynök-utca 19.

Nyitravidéki Halászati Társulat címmel új társulat alakult február 28-án Nyitrán *dr. Szathmáry István* vármegyei tb. főjegyző elnöklete alatt megtartott alakuló közgyűlésen. A társulat kötelékéhez a Nyitra folyónak Berzence község déli határától Nyitragaradna, illetőleg Családka községek északi határáig terjedő szakasza tartozik. (Összesen 28 község határában.) Az érdekelt 79 halászati jogtulajdonos, illetőleg érdekeltiségi csoport között 2 közbirtokosság és 27 esetben apró partbirtokosok szerepelnek, a társulat szervezése tehát legalább 600 egyén jogosultságát érinti. A vízbirtok rendkívüli szétdaraboltasága a halászatnak a lehető legrendszeretlenebb üzésére vezetett, a mi viszont a halászterületek kizsárolását idézte elő. Az értékesebb halfajták megirritulása folytán a vízterület alig jövedelmez valamit és különösen a bérbe nem adott kisebb birtokrészek felügyelet hiányában az orvhalászat szabadon garázdálkodik. Nagyon is ideje volt tehát az okszerűen egy- séges kezelés és rendszeres népesítés céljából a társulatot megszervezni annyival is inkább, mert a Nyitra folyó többi szakaszain — a Dunába ömléstől a forrásvidéki terjedőleg mindenütt — már korábban megalakult társulatok működnek. Az alakuló közgyűlésen megjelent összes érdekeltek, a jogtulajdonosoknak vízterületszerinti túlnyomó többsége, a társulat megalakítása mellett szavazott. Az alapszabályok letárgyalása után egyhangúlag megválasztották elnökké *Mérey Lajos* alsókörsökényi földbirtokost, alelnökké *Turcsék József* nyitrai kanonokot, igazgatóvá *Zentay József* felsőkörsökényi plébánost és ezeken kívül választottak még 12 választmányi tagot is. A társulati üzemtervet az alapszabályok kormányhatósági jóváhagyása után tartandó közgyűlésen fogják megállapítani. (—gh.)

VEGYESEK.

Malomhulladék beszerzése. Malomhulladéknak haltakarmányozás céljából való beszerzése, a mai szá- munkban közölt földművelésügyi miniszteri rendelet értelmében, az Országos Halászati Egyesület útján lehetséges. Az igénylő tógazdák szíveskedjenek tehát ez irányú kérelmeiket minél előbb az egyesülethez eljuttatni (V., Ügynök-u. 19.).

A német halpiacz helyzetéről igen érdekes szemlét közöl *Munczinski M.*, a német halkereskedők egyesületének főtítkára (Deutsche Fisch. Zeitung 1916. Nr. 7.). A mint megállapítja, az édesvízi halból, különösen a nagyban fogyasztott árúból már hetek óta alig kerül valami a piacra. Az igaz, hogy azzal szemben megvan a különös vigasztalás: a hatóságilag megállapított árak nem nagyok! Részben annyira alacsonyok, hogy árút olyan áron egyáltalán nem lehet beszerezni. Szóval, a míg nem volt hatósági ármegállapítás, addig volt hal a piacon. A hálnál nem kellett uzsoraszerű árfelhajtástól félni, nem volt tehát szükség az ármaximálásra.

Czompó és csuka alig van a piacon, a külföldi behozatal teljesen megrekedt. Csak áremeléssel lehet árút előteremteni.

A berlini „aukciók“-nak is kevés a forgalmuk. Miután az árak szabályozva vannak, nincs árverés, hanem a kiskereskedőket abc-rendben elégitik ki.

Érdekes, a mit a nagy áruházakról feljegyez. A Tietz-féle áruház legutóbb az eleven veresszárnyú keszeg (Plötze) fontját (1/2 kg) 35 pfennigért ajánlotta, holott a hatóságilag megállapított ár 65 pfennig. Persze tódult a közönség az áruházhoz, a hol aztán olvashatta a „helyesbítést“, hogy a hal ára nem 35, hanem 65 pfennig. Szóval egy nem éppen dícséretes kereskedői fogásról volt szó, hogy embereket csodítsanak az áruházba, a kik talán, nem kapván olcsó halat, egyebet vesznek.

A tengeri halkereskedés mutatja legjobban, hogy az árak hatósági megállapítása nélkül könnyebb a boldogulás, mert a tengeri hal ára nem nagy és van belőle elég a piacon.

Az édesvízi hallal nem csak Berlinben van baj, de még aránylag haldús vidékeken is. Danzigban, mióta szabályozták az édesvízi hal árát, nem lehet halat kapni. A keletporoszországi tavakból kikerülő halat máshol értékesítik; egyes helyeken, a hol még — valami okból — nincsenek szabályozva az árak. Így pl. ez az eset Elbing városában, a hol ugyan fontonként 20 pfenniggel drágább a hal a hatóságilag megállapított árnál, de legalább mindíg van hal bőven a piacon.

Facsizma és csizmakenőcs. Általában mindenki, ki a vízben vagy a víz mellett dolgozik, de különösen a halászokra nézve rendkívül fontos, hogy a lábát szárazon és melegen tartsa, mert száraz lábbal a munka élvezet, ellenben vízáttárt lábbelnek rendszerint reuma és ischiás a következménye. Tekintettel a bőr mostani rettentő nagy drágaságára, felhívjuk az érdekeltek figyelmét a már sok helyen használatos fafejes csizmákra.

E csizmák alsórésze, vagyis a csizmafej teljesen fából készül. Ezt az alsórészt faczipések készítik az erre a célra alkalmas nyír-,

éger-, fűz- vagy nyárfából. A két utóbbi fa könnyebb ugyan, mint a másik kettő, de egyúttal természetesen vízáteresztőbb s kevésbé tartós. A kész fafejet lassan kell szárítani, hogy meg ne repedjen. A ki nem száradt, zöld fafej nem használható. Hogy a fa teljesen vízhatlan legyen, felmelegítjük és forró fenyőkátránnyal bekenjük; jó erre a célra a kevés kolofóniummal kevert lenolajfirnász is. A csizma szárát legjobb a fafejre ráhúzni, de nyelv nélkül, mert ennek a varratai a keletkező ránczokban könnyen vízáteresztők lesznek. Régi csizmaszárak így nagyon jól felhasználhatók. Sok oderamenti halász jár már ilyen csizmában, Kelet-friziában pedig általánosan használatos, akár csak Hollandiában a közkedvelt faczipő.

Hogy azonban a bőr vízhatlan és tartós maradjon, jó kenőcsre van szüksége. Azonban a forgalomban levő legtöbb kenőcsnek az a hibája, hogy nagyon gyorsan kiázik és nem tömíti a bőr pórusait. A következő olcsó és jó csizmakenőcsöt mindenki maga elkészítheti: veszünk jó halzsírt (legjobb erre a bálna zsírja) s ezt felfőzzük. Az esetleg keletkező habot gondosan eltávolítjuk. A forró halzsírba kevés stearint (gyertyahulladékot), továbbá kevés kolofóniumot teszünk, mindkettőt körülbelül 1 : 10 arányban a halzsírhoz képest. Lehet még kevés vaselint, szarvasfaggyút és viaszt is hozzátenni — az utóbbi különösen a bőr vízhatlansága szempontjából előnyös — de csak kis mennyiségben. Ezt a keveréket még egyszer felforraljuk s jól összekavarjuk, azután lehűtjük. Lehűlt állapotban kenőcsszappan tömörségűnek kell lennie. A bekenendő bőr, cipő vagy csizma teljes száraz és meleg, sőt majdnem forró legyen. A kenőcsöt a használat előtt szintén fel kell olvasztani. Ez a kenőcs teljesen eltömíti a varratokat s pórusokat és húzamosabb ideig nem ázik ki. A fent leírt facsizmákat is ezzel a kenőccsel kell kezelni. Azonban a lábnak nemcsak szárazon, hanem melegen is kell maradnia; hogy ezt elérhessük, közönséges nyúl vagy tengerinyúl prémjéből készült talpat teszünk a cipőbe illetőleg csizmába, erre aztán újságpapírból készült többretegű papírtalpat. Esetleg az egész lábat is beburkoljuk papirossal; a papiros tudvalevőleg nagyon rossz hővezető. A földolog pedig, hogy az alsórész elég nagy legyen, akár fából, akár bőrből készült. (Fisch. Zeitung 1916. Nr. 6.)

Keresek egy

halászmestert,

kinek hálója is van, tavam lehalászására. Ajánlatokat

REHBERGER SÁNDOR,
CSORNA címre kérek.

PONTYIVADÉK ELADÓ

5—7 dekás pikkelyes és tükrös,
mintegy 200 q, kitűnően fejlett.

Haltenyésztő Részvénytársaság,

Budapest, V. kerület, Béla-utca 8. sz.

Telefon: 79—46.

Telefon: 79—46.

Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek **több ezer métermázsa** élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halászmester, es. és kir. udvari szállító **BUDAPEST**, Központi vásáresarnok. Telefon: 61—24.

A SÁRDI TÓGAZDASÁG

Levélcím: **Tógazdaság Sárd.**

Sürgőnyezim: **Tógazdaság Kiskorpád.**

Vasutállomás: **Kiskorpád.**

ősz és tavaszi szállításra elad 1—2—3-nyaras javított **wittingau** pontyot és anyapontyot, **bajorországi aischgründi** 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higoi), aranyorfiát, naphalat, amerikai törpeharcsát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikrát és minden egyéb tenyészhalat.

A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel.

Arjegyzékkel szolgál a **Tógazdasági Intézőség Sárd és dr. Hirsch Alfréd Budapest, Klotild-palota.**